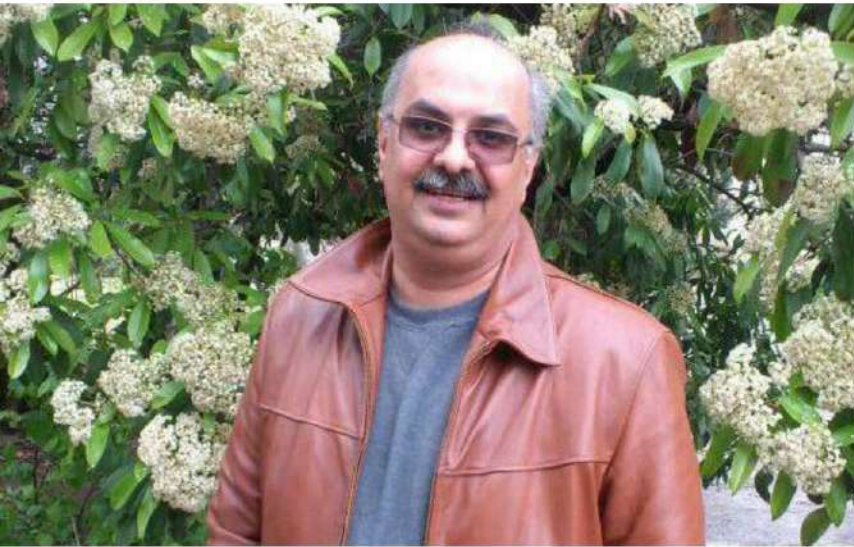

گیاهان روغنی نوین

مهندس کابینر فرزادان

مدیر بذر، تحقیقات و آموزش

شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی

وابستگی مطلق به واردات روغن در کشور همواره یکی از دغدغه‌های مسئولین کشور محسوب می‌شود و تمامی همت متخصصین بر آن است که از هر طریقی این مشکل را مرتفع نمایند هر چند رعایت شاخصه‌های زراعی و انتخاب ارقام پر روغن از ۴ محصول روغنی رایج کشور (آفتابگردان، سویا، کلزا و گلرنگ) همواره مورد توجه بوده است ولی نباید از گیاهان دیگری که در دنیا از آنها برای روغن استفاده می‌شود غافل ماند. لذا به دلیل اهمیت گیاهان روغنی نوین سعی خواهیم نمود تا در چند شماره آتی گیاهانی را که دارای قابلیت استخراج روغن می‌باشند برای خوانندگان گرامی معرفی نمایم. امید است انتشار مطالب مربوط به معرفی هر گیاه، نحوه تولید، اصول زراعی و ارزش غذایی آن بتواند افق‌های جدیدی را در عرصه دانه‌های روغنی ایجاد نماید.

زراعت کدوی روغنی

کدوی روغنی را می‌توان با نشا و بذر کشت نمود. استفاده از نشا می‌تواند زمینه رشد یکنواخت بوته‌ها را فراهم کرده و مدت زمان لازم برای مدیریت مزرعه‌ای را نیز کاهش دهد.

کشت با استفاده از نشاء

اگر از نشاء برای تولید کدوی روغنی استفاده شود بهتر است عملیات کشت نشاء را در اواخر بعد از ظهر انجام داد تا گیاهچه‌ها در برابر پژمردگی حفاظت شوند. برای یکنواختی فاصله‌ها بهتر است نشانه گذاری در وسط پشته انجام شود. برای این کار می‌بایست کپه‌هایی به صورت دایره‌ای به قطر یک متر و ارتفاع ۳۰ سانتی‌متر ایجاد و در وسط هر کوپه یک سوراخ کشت به عمق ۵ تا ۷/۵

ولی برای تولید محصول مناسب، به آبیاری کافی و یکنواخت نیاز دارد. انتخاب هر یک از روش‌های آبیاری زیر بسته به سطح زیرکشت، منبع آب، اندازه عملیات اجرایی و منابع مالی برای تولید کدو قابلیت اجرایی دارد:

- آبیاری قطره ای

- آبیاری بارانی

- آبیاری نواری

- آبیاری نشتی

کنترل علف‌های هرز

هدایت کردن بوته باید بلافاصله قبل از آن که پیچک‌های رونده شروع به گسترش نمایند انجام شود. این اقدام به وسیله چنگک باغبانی و با پوک کردن خاک‌های اطراف گیاه در محدوده کپه اجرایی گردد. باید دقت نمود در این عملیات به ریشه و شاخه‌های رونده صدمه ای وارد نشود. کنترل علف‌های هرز در ۵ هفته اول رشد گیاه حیاتی است و می‌تواند مزایای قابل توجهی داشته باشد. کنترل علف‌های هرز در اطراف مزرعه به جلوگیری از ورود حشرات کمک می‌کند. استفاده از یکی روش‌های زیر برای کنترل علف‌های هرز توصیه می‌شود.

- استفاده از علف‌کش، قبل از کشت

- کنترل دستی (وجین)

- استفاده از روتیواتور قبل از کشت

- استفاده از علف‌کش‌های تماسی و انتخابی (باریک

برگ) پیش از توسعه علف هرز

سانتی‌متر که به اندازه کافی برای کشت ۳ نشا فضا داشته باشد ایجاد نمود. بهتر است نشاها را با آرایش مثلی کشت کرد. استفاده از کودهای حاوی مقادیر بالای فسفر در هر چاله توصیه می‌شود. در صورت استفاده از کود، بهتر است از ۵ گرم کود (یک قاشق چای خوری) در هر سوراخ استفاده گردد و روی آن را با ۵ سانتی‌متر خاک پوشاند.

مصرف قارچکش خاک جهت جلوگیری از حمله قارچ‌ها و همچنین استفاده از حشره‌کش‌ها برای پیشگیری از حمله کرم‌های طوقه‌بر و آبدزدک توصیه می‌شود. در هر کپه باید ۳ نشا را کشت و سپس آن را آبیاری نمود. جدول زیر تعداد نشاهای مورد نیاز برای هر هکتار را نشان می‌دهد.

عرض پشته	تعداد نشا با فاصله کشت ۴/۲ متر	تعداد نشا با فاصله کشت ۳ متر
۳ متر	۲۹۶۵	۲۵۰۰
۴/۲ متر	۲۵۰۰	۲۰۶۰

کشت مستقیم توسط بذر

در کشت مستقیم باید تعداد پنج بذر در وسط هر کپه قرار داد. بر این اساس چنانچه فاصله بین بوته‌ها حدود ۳ متر در نظر گرفته شود حدود ۵۰۰۰ بذر در هر هکتار مورد نیاز می‌باشد. کشت مستقیم بذر در تمام طول روز می‌تواند انجام شود. گیاهچه‌های ناسالم باید تنک شده و تنها ۳ گیاهچه سالم در هر کپه باقی بماند.

آبیاری

اگر چه کدوی روغنی گیاه نسبتاً متحمل به خشکی است